

Wymagania edukacyjne z przyrody dla klasy 4 szkoły podstawowej

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń:</p> <p>wymienia składniki przyrody nieożywionej i ożywionej; podaje trzy przykłady wytworów działalności człowieka; wymienia zmysły człowieka; wymienia źródła informacji o przyrodzie; podaje nazwy głównych kierunków geograficznych; odszukuje na planie lub mapie wskazany obiekt; wymienia stany skupienia, w których występują substancje; podaje przykłady ciał plastycznych, kruchych i sprężystych w swoim otoczeniu; odczytuje wskazania termometru; wymienia składniki pogody; rozpoznaje rodzaje opadów; wymienia przyrządy służące do obserwacji meteorologicznych; odczytuje symbole umieszczone na mapie pogody; wymienia daty rozpoczęcia kalendarzowych pór roku; wyjaśnia pojęcia: <i>organizm samożywny</i>, <i>organizm cudzożywny</i>; wymienia, na podstawie ilustracji, charakterystyczne cechy drapieżników; układa łańcuch pokarmowy z podanych organizmów; wymienia korzyści płynące z uprawy roślin w domu i w ogrodzie; podaje przykłady</p>	<p>Uczeń:</p> <p>opisuje rolę poszczególnych zmysłów w poznawaniu świata; podaje nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji w terenie; wyznacza kierunki geograficzne za pomocą kompasu; rysuje różę głównych i pośrednich kierunków geograficznych; rozpoznaje znaki topograficzne na mapie lub planie; oblicza wymiary biurka w skali 1 : 10; podaje przykłady ciał stałych, cieczy i gazów; zapisuje temperaturę dodatnią i ujemną; opisuje, w jakich warunkach zachodzą topnienie, krzepnięcie parowanie i skraplanie; podaje nazwy osadów atmosferycznych; opisuje pozorną wędrówkę Słońca nad widnokregiem, uwzględniając zmiany długości cienia; opisuje cechy pogody w poszczególnych porach roku; wymienia czynności życiowe organizmów; podaje nazwy królestw organizmów; podaje przykłady organizmów roślinożernych i mięsożernych; wyjaśnia, na czym polega wszystkożerność; podaje przykłady dzikich zwierząt żyjących w mieście; opisuje rolę poszczególnych układów w</p>	<p>Uczeń:</p> <p>wyjaśnia znaczenie obserwacji w poznawaniu przyrody; opisuje etapy doświadczenia; opisuje budowę kompasu; wyjaśnia zasadę tworzenia nazw kierunków pośrednich; oblicza rzeczywiste wymiary przedmiotu przedstawionego w różnych skalach; wyjaśnia, popierając przykładami, na czym polega zjawisko rozszerzalności cieplnej; wymienia czynniki wpływające na szybkość parowania; określa aktualne zachmurzenie; przyporządkowuje przyrządy do rodzajów obserwacji meteorologicznych; opisuje zmiany temperatury powietrza w ciągu dnia w zależności od wysokości Słońca nad widnokregiem; opisuje zmiany w pozornej wędrówce Słońca nad widnokregiem w poszczególnych porach roku; opisuje hierarchiczną budowę organizmów wielokomórkowych; przyporządkowuje podane organizmy do grup troficznych (samożywne, cudzożywne); wymienia cechy roślinożerców; wymienia przedstawicieli pasożytów; wyjaśnia, co to jest sieć pokarmowa; wyjaśnia, dlaczego nie wszystkie zwierzęta</p>	<p>Uczeń:</p> <p>planuje obserwację dowolnego obiektu lub organizmu w terenie; porównuje sposoby wyznaczania kierunków geograficznych za pomocą kompasu i gnomonu; klasyfikuje ciała stałe ze względu na właściwości; porównuje właściwości fizyczne ciał stałych, cieczy i gazów; podpisuje na mapie kierunek wiatru; wykazuje związek pomiędzy porą roku a występowaniem określonego rodzaju opadów i osadów; opisuje zmiany długości cienia w ciągu dnia; porównuje wysokość Słońca nad widnokregiem w południe oraz długość cienia w poszczególnych porach roku; opisuje sposób wytwarzania pokarmu przez rośliny; określa rolę, jaką odgrywają w przyrodzie zwierzęta odżywiające się szczątkami glebowymi; wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo; opisuje szkodliwość zwierząt zamieszkujących nasze domy (przykłady); wyjaśnia rolę enzymów trawiennych; wskazuje narządy, w których zachodzi mechaniczne i chemiczne przekształcanie pokarmu;</p>	<p>Uczeń:</p> <p>planuje i prowadzi doświadczenie; wyjaśnia, dlaczego do niektórych doświadczeń należy używać dwóch zestawów; wymienia nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji; opisuje sposób wyznaczania kierunku północnego za pomocą Gwiazdy Polarnej oraz innych obiektów w otoczeniu; wyjaśnia różnice między opadami a osadami atmosferycznymi; charakteryzuje wirusy; podaje przykłady pasożytnictwa w świecie roślin, grzybów, bakterii i protistów; podaje przykłady obrony przed wrogami w świecie roślin i zwierząt; wymienia nazwy kilku roślin leczniczych uprawianych w domu lub w ogrodzie; opisuje rolę narządów wspomagających trawienie; wymienia czynniki, które mogą szkodliwie wpłynąć na funkcjonowanie wątroby lub trzustki; charakteryzuje rolę poszczególnych składników krwi; wyjaśnia,</p>

<p>zwierząt hodowanych przez człowieka; wymienia składniki pokarmowe; wyjaśnia, dlaczego należy dokładnie zuć pokarm; podpisuje na schemacie elementy szkieletu oraz narządy układów: pokarmowego, krwionośnego, oddechowego, nerwowego, ruchu i rozrodczego; wymienia zasady higieny; na rysunku wskazuje narządy zmysłów; rozpoznaje na ilustracji komórki rozrodcze: męską i żeńską; podaje przykłady zmian w organizmie świadczących o rozpoczęciu okresu dojrzewania; wymienia zasady zdrowego stylu życia; wymienia drogi wnikania do organizmu człowieka drobnoustrojów chorobotwórczych; podaje przykłady zjawisk pogodowych, które mogą stanowić zagrożenie; podaje przynajmniej dwa przykłady negatywnego wpływu dymu tytoniowego i alkoholu na organizm człowieka; wymienia nazwy krajobrazów kulturowych; rozpoznaje na ilustracji wzniesienia i zagłębienia; wymienia nazwy grup skał; podaje przykłady wód słonych; wymienia trzy formy ochrony przyrody w Polsce; podaje przykłady ograniczeń obowiązujących na obszarach chronionych; wymienia przystosowania ryb</p>	<p>organizmie człowieka; wymienia trzy funkcje szkieletu; opisuje rolę poszczególnych narządów zmysłów; wymienia zmiany fizyczne zachodzące w okresie dojrzewania u dziewcząt i chłopców; omawia zasady higieny; podaje zasady prawidłowego odżywiania; wyjaśnia, dlaczego należy dbać o higienę skóry; podaje przykłady wypoczynku czynnego i biernego; opisuje przyczyny zatruc; opisuje zasady postępowania w czasie burzy; opisuje zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku skaleczeń i otarć; podaje przykłady substancji, które mogą uzależniać; podaje przykłady sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; prezentuje właściwe zachowanie asertywne w wybranej sytuacji; podpisuje na rysunku elementy wzniesienia; podaje po jednym przykładzie skał należących do poszczególnych grup; wymienia rodzaje wód powierzchniowych; podaje przykłady zmian w krajobrazach kulturowych; wyjaśnia czym są parki narodowe i pomniki przyrody; opisuje sposób zachowania się na obszarach chronionych; opisuje, popierając przykładami, przystosowania zwierząt do życia w wodzie; opisuje, popierając</p>	<p>możemy hodować w domu; opisuje rolę składników pokarmowych w organizmie; wyjaśnia pojęcie <i>trawienie</i>; opisuje drogę pokarmu w organizmie; opisuje budowę poszczególnych narządów układu oddechowego, pokarmowego, krwionośnego, rozrodczego, nerwowego oraz układu ruchu; rozróżnia rodzaje połączeń kości; opisuje zmiany zachodzące w okresie dojrzewania; wyjaśnia rolę aktywności fizycznej w zachowaniu zdrowia; opisuje sposób pielęgnacji skóry ze szczególnym uwzględnieniem okresu dojrzewania; wyjaśnia, na czym polega higiena jamy ustnej; wyjaśnia, czym są szczepionki; uzasadnia celowość umieszczenia symboli na opakowaniach substancji niebezpiecznych; wyjaśnia, na czym polega palenie bierne; wymienia skutki przyjmowania narkotyków; uzasadnia konieczność zachowań asertywnych; rozpoznaje na zdjęciach rodzaje krajobrazów; opisuje cechy poszczególnych krajobrazów kulturowych; opisuje wklęsłe formy terenu; na podstawie ilustracji rozróżnia rodzaje wód stojących i płynących; opisuje zmiany w krajobrazie najbliższej okolicy wynikające z rozwoju rolnictwa lub związane z rozwojem przemysłu; wyjaśnia</p>	<p>wyjaśnia, na czym polega współdziałanie układów: pokarmowego, oddechowego i krwionośnego; opisuje wymianę gazową zachodzącą w płucach; wymienia zadania mózgu; wyjaśnia, czym jest zdrowy styl życia; opisuje skutki niewłaściwego odżywiania się; wyjaśnia, na czym polega higiena osobista; wymienia przykłady chorób zakaźnych; wymienia drobnoustroje mogące wnikać do organizmu przez uszkodzoną skórę; opisuje zasady postępowania w przypadku oparzeń; wyjaśnia, czym jest uzależnienie; klasyfikuje wzniesienia na podstawie ich wysokości; podpisuje na rysunku elementy doliny; charakteryzuje rodzaje wód płynących; podaje przykłady działalności człowieka w najbliższej okolicy, które prowadzą do przekształcenia krajobrazu; wskazuje różnice między parkiem narodowym a parkiem krajobrazowym; wyjaśnia pojęcie <i>plankton</i>; układa z poznanych organizmów łańcuch pokarmowy; opisuje przystosowania roślin do wykorzystania światła; charakteryzuje poszczególne warstwy lasu, uwzględniając czynniki abiotyczne oraz rośliny i</p>	<p>dlatego w okresie szkolnym należy szczególnie dbać o prawidłową postawę; wyjaśnia istotę działania szczepionek; wyjaśnia, dlaczego należy rozsądnie korzystać z kąpiei słonecznych i solariów; podaje przykłady profilaktyki chorób nowotworowych; podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rzek na życie i gospodarkę człowieka; podaje przykłady występowania lodowców na Ziemi; opisuje przystosowania dwóch gatunków zwierząt lub roślin do życia w ekstremalnych warunkach lądowych; charakteryzuje bory, grądy, łęgi i buczyny; wyjaśnia, czym jest walka biologiczna; wymienia korzyści i zagrożenia wynikające ze stosowania chemicznych środków zwalczających szkodniki.</p>
---	---	--	--	---

<p>do życia w wodzie; opisuje schemat rzeki, wymieniając: źródło, bieg górny, środkowy, dolny, ujście; podaje przykłady organizmów żyjących w jeziorze; wpisuje na schemacie warstwy lasu; przyporządkowuje po dwa gatunki organizmów do poszczególnych warstw lasu; opisuje zasady zachowania się w lesie; rozpoznaje na ilustracji dwa drzewa iglaste i dwa drzewa liściaste; wyjaśnia znaczenie łąki dla ludzi; podaje nazwy zbóż uprawianych na polach; podaje przykłady warzyw uprawianych na polach; wymienia dwa szkodniki upraw polowych.</p>	<p>przykładami, przystosowania roślin do ruchu wody; wymienia czynniki warunkujące życie na łądzie; wymienia nazwy przykładowych organizmów żyjących w poszczególnych warstwach lasu; porównuje wygląd igieł sosny i świerka; wymienia cechy łąki; wyjaśnia, dlaczego nie wolno wypalać traw; wymienia zwierzęta mieszkające na łące i żerujące na niej; opisuje sposoby wykorzystywania roślin zbożowych; uzupełnia brakujące ogniwa w łańcuchach pokarmowych organizmów żyjących na polu.</p>	<p>cel ochrony przyrody; wymienia cechy, którymi różnią się poszczególne odcinki rzeki; opisuje przystosowania organizmów żyjących w biegu górnym, środkowym i dolnym rzeki; charakteryzuje przystosowania roślinności strefy przybrzeżnej jeziora; opisuje sposoby wymiany gazowej u zwierząt lądowych; opisuje wymagania środowiskowe wybranych gatunków zwierząt żyjących w poszczególnych warstwach lasu; porównuje drzewa liściaste z iglastymi; rozpoznaje rosnące w Polsce rośliny iglaste i pospolite drzewa liściaste; przedstawia, w formie łańcucha pokarmowego, proste zależności pokarmowe między poznanymi organizmami; wymienia sprzymierzeńców człowieka w walce ze szkodnikami upraw polowych.</p>	<p>zwierzęta żyjące w tych warstwach; podaje przykłady drzew rosnących w lasach liściastych, iglastych i mieszanych; przyporządkowuje nazwy gatunków roślin do charakterystycznych barw łąki; wymienia przykłady upraw wskazując sposoby ich wykorzystywania; przedstawia zależności występujące na polu w formie co najmniej dwóch łańcuchów pokarmowych.</p>	
---	---	---	--	--

Uczeń, który nie spełnił wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą, nie posiada podstawowych wiadomości i umiejętności niezbędnych do kontynuowania nauki oraz przyswajania nowych treści w klasie wyższej otrzymuje ocenę niedostateczną.

Tryb ustalenia oceny wyższej niż przewidywana reguluje oddzielny dokument.

Dostosowanie wymagań do indywidualnych potrzeb ucznia: Przy stosowaniu kryteriów wymagań **respektowane są** zapisy opinii i orzeczeń wydawanych przez poradnie psychologiczno - pedagogiczne.